

такої інформації розглядати її, та за умови обґрунтованості витребувати таку інформацію, а судові засідання із її розгляду проводити в закритому режимі, щоб уникнути розголосу.

Широков Д.М.

*студент 2-го курсу факультету адвокатури
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ АДВОКАТУРИ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Якщо ми хочемо, щоб Україна була державою, яка живе за принципом не закону сили, а сили закону, ми повинні мати чітке бачення, які реформи і в який спосіб до цього приведуть. В проведенні будь-яких реформ потрібно керуватися принципом, що не народ існує для держави, а держава існує для народу, і будь-які державні інститути повинні служити інтересам наших громадян. Відповідно, потрібно мати в будь-яких реформах їх цілісне, концептуальне бачення.

Загальновідомо, що адвокатура віддзеркалює стан і рівень демократії в країні, тому значна кількість негативних процесів, що відбуваються в адвокатурі і навколо неї, є проявом загальної ситуації в нашій державі, у правоохоронних органах і правовій системі в цілому (Варфоломєєва Т.В. Про адвокатуру відверто // Адвокат Загальнодерж. період вид. - 2003. - №1 С. 22.)

У пункті 11 Висновку № 190 Парламенської Асамблеї Ради Європи щодо вступу України до Ради Європи від 26 вересня 1995 р. зазначається, що створення єдиної професійної організації слугуватиме гарантією незалежної діяльності адвокатури в Україні. Об'єднання всіх адвокатів України на засадах професійної незалежності мало на меті розвиток і зміцнення інституту адвокатури в Україні, підвищення рівня правової допомоги, яку надають адвокати (Адвокатура України: Книга 1. Організація адвокатури (з практикумом): Підручник у двох книгах / за заг. ред. д.ю.н., проф. заслуженого юриста України С. Я. Фурси та к.ю.н. доцента Бакаянної Н.М. - 2-ге вид. доповн. і перероб. - К.: Алерта, 2016. - с. 289).

Чинний Закон «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» у своїй основі має прогресивний характер. Нарешті в Україні створено самоврядну професійну організацію НААУ, і це є очевидним проривом та цілком відповідає вимогам Європейського Співтовариства, прогресивному баченню моделі існування цього правозахисного інституту. Хоч би як її критикували НААУ, але вже сформовано систему адвокатського самоврядування, а її керівні органи за три роки довели свою ефективність. Це є очевидним і визнається більшістю адвокатів. Тому, попри намагання певних зацікавлених груп міняти Закон, реформи у сфері адвокатури повинні мати виключно характер внесення доповнень чи змін, спрямованих на підсилення незалежності адвокатури від держави, унеможливлення впливу на неї, захисту професійних прав адвокатів, введення так званої адвокатської монополії, розв'язання соціальних та пенсійних питань, оподаткування тощо. Треба удосконалювати те, що ми маємо, а не знову намагатися здійснювати хаотичне реформування в цьому правовому інституті, як і в інших (Реформа правової системи нашої держави: чи видно світло в кінці тунелю? [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://iadvocate.com.ua/reforma-pravovoyi-systemy-nashoyi-derzhavy-chy-vydno-svitlo-v-kintsi-tunelyu/>).

Голова НААУ та Ради адвокатів України, Президент Спілки адвокатів України Л. П. Ізовітова роз'яснює, що пропонується під адвокатською монополією. Як приклад, вона наводить "справу Солдатова" щодо права вільного вибору захисника, пояснюючи що монополія забезпечить відповідальність за надання професійних юридичних послуг (Ізовітова Л. Про актуальні питання діяльності адвокатури // Вісник НААУ. - 2015. - № 4 (12) - С. 4.). Тобто ведення монополії має позитивний характер і для споживачів юридичних послуг. На захист монополії адвокатів виступає Голова Ради адвокатів Київської області П. А. Бойко, який зазначає, що не всі усвідомлюють, в чому саме полягає адвокатська монополія. Монополія адвокатів у суді - це не створення привілейованого прошарку населення, а, перш за все, це підвищення рівня судового захисту. Загальне підвищення якості послуг відбудеться в основному за рахунок того, що з ринку почнуть зникати неякісні пропозиції (Матеріали круглого столу РА м. Києва на тему: "Обговорення проектів змін до закону "Про адвокатуру та

адвокатську діяльність" від 25.03.2015. [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://kmdka.com/novini/301.>

29 червня 2016 року на офіційному веб-сайті та у газеті Верховної Ради України «Голос України» оприлюднено Закон України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)». Зазначений Закон було прийнято на пленарному засіданні Верховної Ради України 2 червня 2016 року. 28 червня 2016 року Закон України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)» підписав Президент України Петро Порошенко. Фактично, Закон закріпив монополію адвокатури на представлення інтересів у суді на конституційному рівні.

Варто зазначити, що для повноцінної реалізації судової реформи в Україні, окрім прийняття змін до Конституції України в частині правосуддя, необхідно набрання чинності Законом України «Про судоустрій і статус суддів» та прийняття Закону України «Про Вищу раду правосуддя», робота над яким наразі триває.

Які ж перспективи розвитку української адвокатури? Бачимо два можливих варіанти: еволюційний і революційний. Багато фактів говорять про перевагу саме еволюційного шляху (Стратегія розвитку адвокатури України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://yur-gazeta.com/publications/actual/strategiya-rozvitku-advokaturi-ukrayini.html>).

Пропозиції щодо плану заходів НААУ:

- визнання НААУ міжнародними громадськими та професійними адвокатськими утвореннями (інтеграція української адвокатської спільноти у світову адвокатську спільноту);
- гармонізація законодавства України із законодавством Європейського Союзу;
- імплементація кращих норм регулювання та організації адвокатської діяльності, що існують в законодавстві інших країн, у законодавство України;
- підвищення професійної кваліфікації адвокатів України шляхом розвитку наукового та професійного обміну досвідом;
- участь у законопроектній роботі, зокрема в напрямку покращення гарантій професійних прав адвокатів та розширення їх процесуальних повноважень в судах;

Ми всі повинні розуміти, що імплементацією реформ та її законодавчим забезпеченням треба займатися послідовно.

НААУ має: здобути авторитет у державі та суспільстві; здобути міжнародне визнання; бути гарантом професійної свободи кожного адвоката України; відстоювати та просувати високопрофесійних фахівців та їх послуги; плекати лідерів та підтримувати адвокатів.

Саме справедливість має стати орієнтиром для реформ. А ті псевдореформи, які тривають нині, мають безсистемний характер, і реальних, а не декларативно-удаваних результатів дуже мало. Все це може призвести до вакууму правової системи та поширення правового нігілізму.